

Factsheet 2017-5

Recidive onder justitiabelen in Nederland

Een verslag over de periode 2004 tot en met 2016

**Auteurs: G. Weijters, S. Verweij,
N. Tollenaar**

December 2017

Een groot deel van de in Nederland gepleegde misdrijven wordt gepleegd door mensen die al eerder met justitie in aanraking zijn gekomen (Wartna, 2009). Het voorkomen van deze terugval is een belangrijk onderdeel van het justitiële beleid. In de afgelopen jaren is er een grote verscheidenheid van beleidsmaatregelen, gericht op zowel volwassenen als jeugdigen, geïmplementeerd om de recidive te verminderen (voor een overzicht, zie Homburg et al., 2017). Sinds 2005 berekent het WODC jaarlijks de recidive, i.e. het opnieuw in contact komen met justitie, van verschillende dadergroepen die met justitie in aanraking zijn gekomen. Hierbij gaat het om volwassen en jeugdige daders, personen die in een penitentiaire inrichting (PI) of justitiële jeugdinrichting (JJI) verbleven, mensen die in een forensische instelling verbleven (waaronder tbs-instellingen) en personen die voor een werkstraf of toezicht met de reclassering in aanraking zijn gekomen. In deze

factsheet wordt de recidive van vijf daderpopulaties beschreven:

- volwassen daders met een strafzaak;
- minderjarige daders met een strafzaak;
- ex-gedetineerden;
- ex-pupillen van Justitiële Jeugdinrichtingen;
- ex-reclassenten (uitgesplitst naar mensen die onder toezicht zijn geweest van reclassering Nederland en mensen die een werkstraf hebben uitgevoerd).

Over de recidive na een tbs-maatregel en de forensische zorg in het algemeen wordt in een aparte rapportage verslag gedaan (zie Boonmann et al., 2015 voor de laatste rapportage over de recidive van deze dadergroepen). Voorliggend onderzoek beschrijft de recidive van de justitiabelen die tussen de jaren 2004 en 2013 werden bestraft, uitstroonden uit een justitiële inrichting, een werkstraf hebben afgerond of van wie het toezicht bij de reclassering afliep. Het laatste cohortjaar dat meegenomen is in deze studie is 2013. Dat is het meest recente jaar waarover cijfers met betrekking tot de tweejarige recidive berekend konden worden. Alle personen in het onderzoek zijn tot juli 2016 gevolgd om er zeker van te zijn dat alle relevante nieuwe justitiecontacten konden worden meegenomen.

Box 1 Belangrijkste bevindingen

- Zowel volwassen als jeugdige daders bestraft in 2013 recidiveren iets meer dan volwassen en jeugdige daders bestraft in 2012. De recidive van deze groepen ligt echter nog wel een stuk lager dan tien jaar geleden. De voor achtergrondkenmerken gecorrigeerde recidive van volwassen daders was 30,2% in 2004 en 26,8% in 2013. Onder jeugdige daders was dit 41,6% en 35,8%;
- De daling van de recidive onder ex-gedetineerden zet zich verder door. In de afgelopen 10 jaar is de voor achtergrondkenmerken gecorrigeerde recidive gedaald van 51,7% naar 45,3%. De recidive van ex-JJI-pupillen uitgestroomd in 2013 is ongeveer gelijk aan de recidive van ex-JJI-pupillen die een jaar eerder zijn vrijgekomen. In de periode 2004-2013 is de voor achtergrondkenmerken gecorrigeerde recidive onder ex-JJI-pupillen slechts licht gedaald (van 58,7% in 2004 naar 56,0% in 2013);
- De recidive onder ex-reclassenten is uitgesplitst naar twee groepen: ex-werkgestraften en ex-ondertoezichtgestelden. De recidive van de groep ex-werkgestraften uitgestroomd in 2013 ligt iets lager dan de recidive van de groep uitgestroomd in 2012. Onder de ex-ondertoezichtgestelden is de recidive ongeveer even hoog in 2013 als in 2012. Voor beide groepen geldt dat de recidive lager ligt dan tien jaar geleden. De voor achtergrondkenmerken gecorrigeerde recidive van ex-werkgestraften is gedaald van 34,6% naar 29,8% en onder ex-ondertoezichtgestelden is deze recidive gedaald van 43,4% naar 38,9%.
- Wat bij alle onderzochte dadergroepen opvalt, is dat de daling van de recidive in de afgelopen tien jaar voornamelijk is toe te schrijven aan een daling in de periode van 2004 tot en met 2008/2009. De jaren daarna is de daling van de recidive nog maar zeer beperkt.

Methode van onderzoek

De metingen van de Recidivemonitor zijn gebaseerd op gegevens onttrokken aan de Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD). De OBJD is een gepseudonimiseerde versie van het Justitiële Documentatiesysteem (JDS), het wettelijke registratiesysteem van de afdoeningen van strafzaken. Het gebruik van deze bron impliceert dat alleen de criminaliteit die onder de aandacht komt van het Openbaar Ministerie (OM) met het onderzoek in kaart wordt gebracht.

Details van de werkwijze van de Recidivemonitor zijn te vinden op de [website](#) van het WODC. Hier is ook een brochure (Wartna, Blom & Tollenaar, 2011) te vinden waarin toegelicht wordt hoe de zaak- en delictgegevens uit de OBJD worden verwerkt om tot een beschrijving van de recidive van justitiabelen te komen. Beschreven wordt hoe wetsartikelen worden omgezet naar delicttypen, hoe de afdoeningsinformatie wordt ingedeeld, welke datumvelden worden gebruikt om de strafzaken in de

juiste volgorde te krijgen en welke definities van recidive worden gehanteerd.

De uitkomsten in deze factsheet hebben betrekking op complete daderpopulaties en geven alleen het landelijke beeld. Hoewel er cijfers beschikbaar zijn tot recidive tien jaar na de afdoening van de uitgangszaak of het vertrek uit de inrichting, richt de beschrijving in deze factsheet zich op de prevalentie van nieuwe justitiecontacten in de eerste twee jaar na de straf voor het originele delict. Hiermee kan een goed beeld worden gegeven van de terugval op de korte termijn. Cijfers over de langere termijn zijn te raadplegen via [REPRIS](#), een webapplicatie waarmee de feitelijke (en dus niet gecorrigeerde) recidivecijfers voor de verschillende dadergroepen op te vragen zijn.¹

¹ Alle feitelijke cijfers worden elk jaar opnieuw berekend en kunnen daardoor in zeer beperkte mate veranderen. Dit als gevolg van het aanvullen en opschonen van de brongegevens in de OBJD en door kleine wijzigingen in de gehanteerde werkwijze.

Onderzoeksgroepen

In box 2 staan de precieze definities van de verschillende onderzoeksgroepen uit dit onderzoek verwoord. Er wordt verslag gedaan over de tweejarige

recidive van daders bestraft dan wel uitgestroomd in de periode 2004 tot en met 2013. In tabel 1 staan per jaar de onderzoeks aantallen van de verschillende dadergroepen weergegeven.

Box 2 Definities dadergroepen

Volwassen daders	Meerderjarigen met een strafzaak naar aanleiding van een misdrijf, afgedaan met een transactie, een beleidssepot, een strafbeschikking of een straf of maatregel opgelegd door de rechter.
Jeugdige daders	Minderjarigen met een strafzaak naar aanleiding van een misdrijf, afgedaan met een transactie, een beleidssepot, een strafbeschikking of een straf of maatregel opgelegd door de rechter.
Ex-gedetineerden	Personen die werden ontslagen uit een penitentiaire inrichting voor volwassenen met uitzondering van degenen die uitstroomden uit vreemdelingen- bewaring of zij die wachtten op uitzetting.
Ex-JJI-pupillen	Jongeren uitgestroomd uit een justitiële opvang- of behandelinrichting, opgenomen op strafrechtelijke titel.
Ex-werkgestraften	Meerderjarigen die een werkstraf uitvoerden onder begeleiding van één van de reclasseringsinstellingen.
Ex-ondertoezichtgestelden	Meerderjarigen die onder toezicht stonden bij één van de reclasseringsinstellingen.

Onderzoeksaantallen

Wat meteen opvalt in tabel 1 is dat er voor een aantal dadergroepen duidelijke veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen tien jaar. Zo is het aantal jeugdige daders van een strafzaak en het aantal ex-JJI-pupillen gehalveerd in de afgelopen tien jaar. Dit is in lijn met de sterke daling van de geregistreerde criminaliteit onder minderjarigen (zie Van der Laan & Goudriaan, 2016). Verder daalt ook het aantal volwassen daders, maar minder sterk dan het aantal jeugdige daders. Ook deze ontwikkeling komt overeen met de daling van de geregistreerde criminaliteit (zie Kalidien, 2017). Het aantal personen dat onder toezicht stond van de reclassering laat daarentegen

een stijgende ontwikkeling zien van 2004 tot en met 2013. Deze stijging kan toegeschreven worden aan een aantal beleidswijzigingen. Zo wordt sinds enige jaren de toepassing van de voorwaardelijke vrijheidsstraf met bijzondere voorwaarden als vervanging van korte vrijheidsstraffen bevorderd. Verder is er sprake van intensivering van toezicht voor veroordeelde daders van overvallen en is het beleid van het OM om vaker voorwaardelijk te seponeren. De overige twee dadergroepen, de ex-gedetineerden en de ex-werkgestraften, vertonen fluctuaties en zijn wat betreft onderzoeksaantallen redelijk stabiel in de laatste jaren.

Tabel 1 Ontwikkeling aantallen daders per dadergroep

Groep	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Volwassen daders	168.462	169.128	171.384	162.502	155.712	159.379	133.497	134.744	139.200	132.880
Jeugdige daders	23.080	23.912	24.219	25.134	24.625	21.560	18.242	16.086	14.880	10.748
Ex-gedetineerden	28.360	35.728	35.714	34.040	32.192	30.910	30.649	31.261	30.152	31.168
Ex-JJI-pupillen	2.772	2.886	2.723	2.533	2.130	1.997	2.024	1.764	1.567	1.189
Ex-werkgestraften	26.594	30.680	33.145	33.237	32.430	32.235	29.704	26.764	27.923	28.554
Ex-ondertoezichtgestelden	6.236	7.234	8.709	9.108	9.835	10.445	10.405	10.444	11.152	11.437

In de bijlagen van deze factsheet staan de achtergronden weergegeven van de dadergroepen die centraal staan in deze studie. De meest opvallende ontwikkelingen in de achtergronden zijn dat onder

volwassen daders de gemiddelde leeftijd stijgt. Onder volwassen daders, ex-reclassenten en ex-gedetineerden zijn in de latere jaren meer 40- en 50-plussers te vinden. Vooral de gevangenispopu-

latie vergrijst. Dit komt voor een deel door de vergrijzing van de samenleving. Een andere verklaring is dat (tijdelijk) het aantal arrestanten toeneemt, veelal naar aanleiding van niet-betaalde boetes voor verkeersdelicten (Wet Mulder). Onder arrestanten komen relatief veel ouderen voor.

Verder is de mediane verblijfsduur voor de ex-gedetineerden sterk gedaald. Meer dan de helft van de detenties in 2013 duurde korter dan één maand. In 2004 gold dit nog voor ongeveer een derde van de detenties. Daarnaast neemt het aandeel daders dat werd geboren in Nederland toe. Dit geldt zowel voor volwassenen als voor jeugdigen. Voor de JJI-sector beschikken we ook over gegevens over de herkomst van de daders. Circa 60% van de geplaatste jongeren is allochtoon, dat wil zeggen dat ten minste één ouder geboren is buiten Nederland.

In alle sectoren is zowel bij de volwassenen als bij de minderjarige daders een afname van het aandeel *first offenders* te zien. Bij de ex-gedetineerden zien we ook een daling van het aantal personen met minstens twintig eerdere justitiecontacten. Dit kan te maken hebben met de opkomst van de ISD-maat-

regel. Deze maatregel houdt in dat zeer actieve veelplegers voor twee jaar opgesloten en behandeld kunnen worden in speciale inrichtingen. In beide jeugdsectoren neemt naast het aandeel *first offenders* ook de leeftijd af waarop de jongere het eerste justitiecontact opdeed. Beide aspecten wijzen op een verzwaring van de populatie. De kans op recidive neemt namelijk toe met het aantal eerdere justitiecontacten. Bovendien blijkt uit eerder onderzoek dat hoe eerder men crimineel actief is, des te groter de kans is dat men later opnieuw in de fout gaat. Verder valt op dat het aandeel jeugdige daders dat een werkstraf krijgt opgelegd de laatste twee jaar is gedaald.

Ten slotte is het hoge percentage beleidssepots in de laatste jaren onder volwassenen en jeugdige daders opvallend. Deze stijging is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan een verandering in het sepotbeleid: vanaf 2013 is het de afspraak dat het OM de beslissing neemt om zaken te seponeren en dat deze beslissing niet langer gemaakt wordt door de politie.

Meten van recidive: feitelijke recidive versus gecorrigeerde recidive

Binnen het onderzoek van de recidivemonitor van het WODC worden meerdere typen recidive onderscheiden. In box 3 worden de verschillende gehanteerde typen recidive beschreven. In deze factsheet zal alleen gerapporteerd worden over de algemene recidive; dat is de recidive naar aanleiding van een strafzaak voor het plegen van enig delict. Cijfers over de overige vormen van recidive zijn wel berekend voor de verschillende dadergroepen, maar deze cijfers zijn alleen te vinden op [REPRIS](#). Het moment vanaf wanneer de recidivemeting start, verschilt per onderzoeksgroep. Voor volwassen en jeugdige daders wordt gerekend vanaf het moment van inschrijving van de zaak die door het OM werd

afgedaan of waarvoor men veroordeeld is. Voor ex-gedetineerden en ex-JJI-pupillen geldt de datum waarop ze vrijkomen uit detentie als startdatum voor de recidivemeting. Delicten gepleegd tijdens (proef)verlof worden dus niet meegeteld, aangezien op dat moment de detentie nog niet is afgelopen. Bij ex-reclassenten wordt gerekend vanaf het moment waarop de werkstraf is uitgevoerd of waarop het reclasseringstoezicht is afgelopen. Het moment waarop geteld wordt dat iemand is gerecidiveerd, is wel voor alle onderzoeksgroepen hetzelfde. Dat is namelijk de datum waarop een delict wordt gepleegd dat leidt tot een nieuwe afdoening door het OM of straf van de rechtbank.

Box 3 Recidivecriteria

Algemene recidive	Nieuwe, geldige* justitiecontacten naar aanleiding van enig misdrijf, ongeacht de aard en ernst van de gepleegde delicten
Ernstige recidive	Nieuwe, geldige* justitiecontacten naar aanleiding van een misdrijf met een wettelijke strafdreiging van minstens vier jaar of waarvoor voorlopige hechtenis kan worden gevorderd
Zeer ernstige recidive	Nieuwe, geldige* justitiecontacten naar aanleiding van een misdrijf met een wettelijke strafdreiging van minstens acht jaar
Ovs-recidive	Nieuwe, geldige* justitiecontacten naar aanleiding van een misdrijf waarvoor een (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf opgelegd is
Speciale recidive	Nieuwe, geldige* justitiecontacten naar aanleiding van eenzelfde soort misdrijf als in de uitgangszaak
Specifieke recidive	Nieuwe, geldige* justitiecontacten naar aanleiding van eenzelfde misdrijf als in de uitgangszaak

* Zaken afgedaan door het OM (exclusief technische sepots en zaken overgedragen naar een ander parket), zaken die zijn geëindigd in een schuldigverklaring door de rechter en zaken die nog niet zijn afgedaan maar die wel zijn aangemeld bij het OM.

Naast de feitelijke recidive worden voor de interpretatie van de ontwikkelingen van de recidive ook de gecorrigeerde recidivetrends gepresenteerd. Verschuivingen in de kenmerken van de onderzoekspopulaties kunnen namelijk schommelingen veroorzaken in het recidiveniveau. Met de achtergronden kan immers ook het risicoprofiel van dadergroepen veranderen. Zo zal een toename van het aantal berechte vrouwen in de jaren daarna gepaard gaan met een daling van de recidive. Vrouwen recidiveren immers minder dan mannen. De toename van het aantal ouderen heeft ook gevolgen, want op hogere leeftijd neemt de kans op recidive doorgaans af

(Wartna & Tollenaar, 2006). Een daling van het aandeel *first offenders* stuwt de recidivepercentages daarentegen juist weer omhoog. De storende invloed van verschuivingen op de gemeten kenmerken kan worden gecorrigeerd door de feitelijke recidivecijfers met behulp van een statistisch model bij te stellen. Met de gecorrigeerde recidivecijfers kan getoond worden hoe de strafrechtelijke recidive zich heeft ontwikkeld los van de veranderingen die zich in achtergrondkenmerken hebben voorgedaan. In box 4 staat in meer detail beschreven hoe de feitelijke recidivecijfers gecorrigeerd worden.

Box 4 Correctie van feitelijke recidivecijfers

Verschuivingen in de onderzoeksgroepen vertroebelen het zicht op de ontwikkeling van de recidive. Er worden daarom naast de feitelijke recidivepercentages ook gecorrigeerde percentages berekend. De correctie van de recidivecijfers vindt plaats met behulp van een statistisch model, een parametrisch survivalmodel, een bijzondere vorm van regressieanalyse (Royston, 2001). Het model geeft schattingen van de invloed van verschillende achtergrondkenmerken op de recidivekans. Aan de hand van de resultaten van deze modellen kunnen de recidivecijfers worden gecorrigeerd. Op deze manier kan de ontwikkeling ook in beeld worden gebracht hoe deze eruit zou zien wanneer de onderzoeksgroepen wat betreft bekende achtergrondkenmerken onveranderd zouden zijn gebleven over de onderzoeksperiode.

Voor elk van de zes daderpopulaties is een apart regressiemodel opgesteld. Missende waarden op de achtergrondkenmerken voor volwassen en jeugdige daders werden geïmputeerd via de *hotdeck* methode (Brooks & Bailer, 1978). Voor de populatie van de ex-gedetineerden, ex-JJI-pupillen en ex-reclassenten werd gebruikt gemaakt van *regression switching* om missende waarden op de achtergrondkenmerken aan te vullen (Van Buuren et al., 1999). De modellen werden gefit op één helft van de totale populatie uit de onderzoeksperiode en gevalideerd op de andere helft ('split-half validatie'). Voor de JJI-groep en de personen die onder toezicht stonden van de reclassering werd in verband met de relatief geringe aantallen een '10-voudige kruisvalidatie' uitgevoerd. De fit van de modellen is goed. Twee jaar na het opleggen van de sancties of het vertrek uit de inrichting, is de voorspelfout in geen van de onderzoekspopulaties groter dan 0,9%. Dit betekent dat de modellen een nauwkeurige schatting geven van de invloed van de factoren op het tweejarige recidivepercentage.

In onderstaand overzicht staat weergegeven welke kenmerken in het model zijn opgenomen voor iedere onderzoeksgroep.

	Volwassen daders	Jeugdige daders	Ex-gedetineerden	Ex-JJI-pupillen	Ex-werkgestraften	Ex-onderzoeksgestelden
Cohort	x	x	x	x	X	x
Sekse	x	x	x	x	x	x
Geboorteland			x		x	x
Herkomst				x		
Leeftijd	x	x				
Leeftijd kwadraat	x	x				
Leeftijd eerste zaak	x	x	x	x	x	x
Leeftijd bij einde detentie			x			
Leeftijd bij einde werkstraf					x	
Leeftijd bij einde toezicht						x
Type delict	x	x	x	x	x	x
Aantal eerdere delicten	x	x	x	x	x	x
Aantal eerdere zeer ernstige delicten	x	x	x		x	x
Aantal eerdere boetes	x		x		x	x
In hoeveel JJI's verbleven tijdens verblijf				x		
Veroordelingsdichtheid	x	x		x		
Duur gevangenisstraf			x			

Resultaten

In de figuren 1, 2 en 3 staan de recidivepercentages gepresenteerd van de zes onderscheiden dadergroepen. Figuur 1 toont de recidive van volwassen en jeugdige daders, in figuur 2 zijn de recidivecijfers te vinden van de ex-gedetineerden en de ex-JJI-pupillen en in figuur 3 worden de recidivecijfers van de ex-reclassenten gepresenteerd. In de figuren staan zowel de feitelijke recidive als de gecorrigeerde

recidive weergegeven.² Tabel 2 geeft per onderzoeksgroep per jaar de relatieve verandering van de gecorrigeerde recidive ten opzichte van 2004 weer. Naar deze tabel wordt verwezen bij de beschrijving van de recidive van de verschillende onderzoeksgroepen.

² De gecorrigeerde percentages wijken af van die in de vorige rapportage over de recidivecijfers (Wartna et al., 2016). Dit komt omdat het laatste jaar het referentiejaar vormt voor de correctie van de feitelijke recidivecijfers.

Tabel 2 Relatieve afname van de gecorrigeerde recidive in de periode 2004 tot en met 2013 (indexcijfers; 2004 is het referentiejaar)

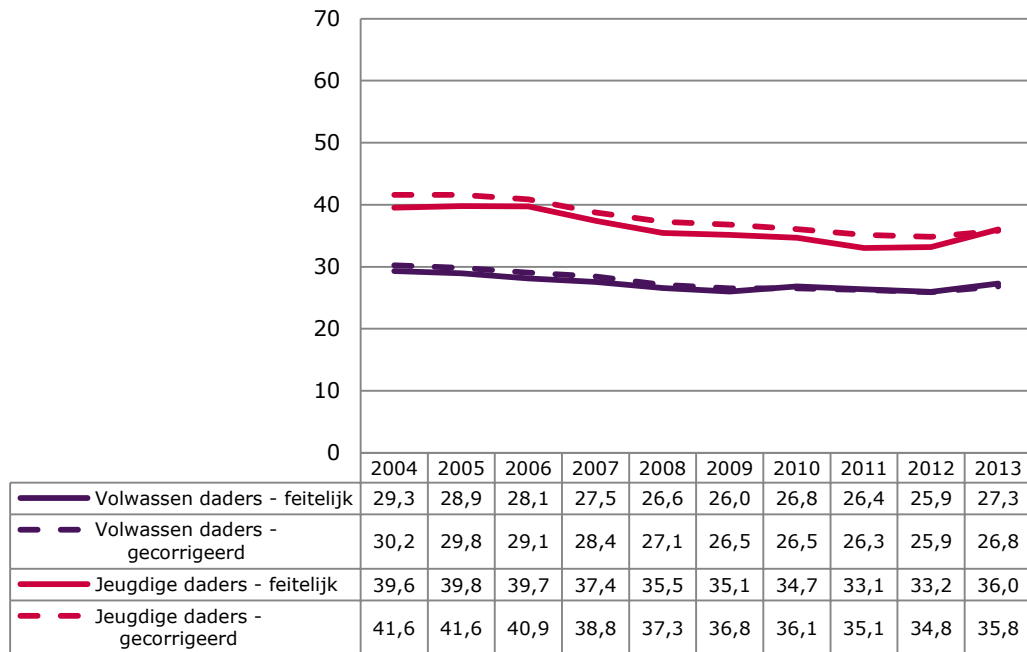
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Volwassen daders	100	99	96	94	90	88	88	87	86	89
Jeugdige daders	100	100	98	93	90	89	87	84	84	86
Ex-gedetineerden	100	97	96	94	92	90	90	89	89	88
Ex-JJI-pupillen	100	101	100	99	96	96	96	91	95	95
Ex-werkgestraften	100	99	96	94	91	90	90	89	88	86
Ex-ondertoezichtgestelden	100	102	99	99	96	93	93	91	90	90

Volwassen en jeugdige daders

De recidive van de volwassen daders tegen wie in 2013 een strafzaak is afgedaan, ligt iets hoger dan de recidive van deze groep uit 2012. Van de volwassen daders recidiveert 27,3% in 2013 en 25,9% in 2012 (zie figuur 1). Dit verschil is iets kleiner wanneer gecontroleerd wordt voor verschillen in achtergrondkenmerken. Dit laatste valt af te lezen aan de gecorrigeerde recidive. De ontwikkeling van de tweejarige recidive laat van 2004 tot en met 2012 jaarlijks een lichte daling zien. Over deze periode is sprake van een daling van 4,3% van de gecorrigeerde recidive; dit komt overeen met een relatieve daling van 10% (zie tabel 2). In 2013 lijkt een einde te zijn gekomen aan deze daling. De vraag is of deze stijging de komende jaren doorzet. Ook onder jeugdige daders van wie een strafzaak is afgedaan in 2013 ligt de tweejarige recidive hoger dan de recidive van deze groep uit 2012. Van de groep uit 2013 recidiveerde 36,0%, tegenover 33,2% van de jeugdige daders uit 2012 (zie

figuur 1). Maar ook voor de jeugdige daders geldt dat dit verschil kleiner is wanneer de recidive gecorrigeerd wordt voor achtergrondkenmerken. Er is in 2013 sprake van een zwaardere groep jeugdige daders dan in 2012. Zo zijn er relatief meer jongens en meer jongeren met eerdere strafzaken in deze onderzoeksgroep te vinden. Ook de ontwikkeling van de strafrechtelijke recidive van de jeugdige daders laat eenzelfde beeld zien als de ontwikkeling van de recidive van de volwassen daders. Van 2004 tot en met 2012 is sprake van een constante, lichte daling van de tweejarige recidive. De gecorrigeerde recidive laat ongeveer hetzelfde beeld zien als de feitelijke recidive. De gecorrigeerde recidive onder de jeugdige daders neemt met 6,8%-punt af in deze periode (zie figuur 1); een relatieve afname van 16% (zie tabel 2). Van 2012 naar 2013 is sprake van een lichte stijging. Ook bij de jeugdige daders is het afwachten hoe deze ontwikkeling zich de komende jaren voortzet.

Figuur 1 Feitelijke en gecorrigeerde tweejarige recidive volwassen en jeugdige daders

Ex-gedetineerden en ex-JJI-pupillen

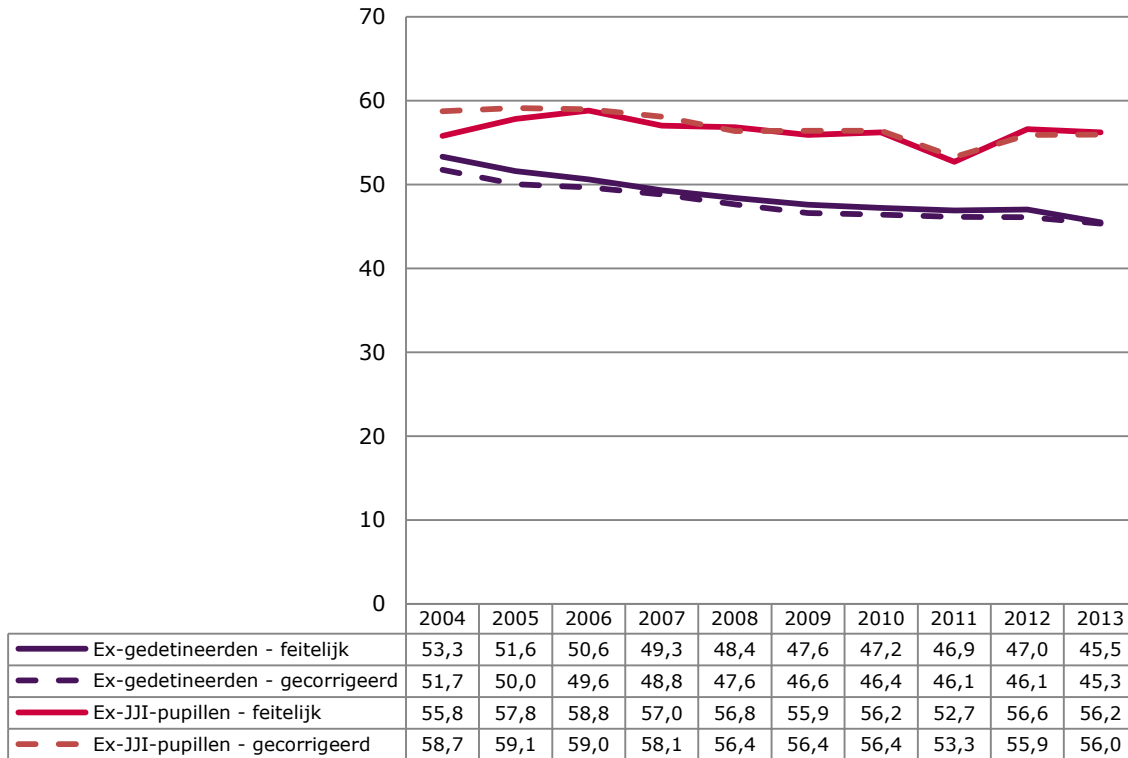
In figuur 2 staan de feitelijke en gecorrigeerde recidivecijfers van de ex-gedetineerden en ex-JJI-pupillen weergegeven. Van de ex-gedetineerden die vrijkwamen in 2013 recidiveert 45,5% binnen twee jaar. Dit is lager dan de recidive van de ex-gedetineerden die in 2012 vrijkwamen. Ook wanneer rekening wordt gehouden met de achtergrondkenmerken is de recidive van de groep uit 2013 lager dan de recidive van degenen die in 2012 zijn vrijgekomen uit een PI. De ontwikkeling van de tweejarige gecorrigeerde recidive onder ex-gedetineerden laat jaar na jaar een lichte daling zien. Over de gehele periode bezien, is er sprake van een absolute daling van 6,4% (van 51,7% in 2004 naar 45,3% in 2013; zie figuur 2) en een relatieve daling van 12% (zie tabel 2).

De feitelijke recidive van de ex-JJI-pupillen vrijgekomen in 2013 is iets lager dan in 2012 (56,2% versus

56,6%), maar wanneer rekening wordt gehouden met de achtergrondkenmerken liggen de percentages ongeveer gelijk. De tweejarige recidive onder de ex-JJI-pupillen verandert sinds 2008 eigenlijk nauwelijks, uitgezonderd een dipje onder de groep vrijgekomen in 2011. Wanneer de recidive van de jongeren die in 2013 vrijgekomen zijn uit een JJI vergeleken wordt met de recidive van de jongeren die tien jaar eerder vrijkwamen, dan is er weliswaar sprake van een relatieve afname van 5% (zie tabel 2), maar deze daling is bijna volledig toe te schrijven aan de periode van 2004 tot en met 2008. Dit is een opmerkelijke constatering gezien de sterke daling van de jeugdcriminaliteit in de afgelopen jaren en de dalende aantallen JJI'ers. Er worden steeds minder jongeren opgesloten, maar ze recidiveren nauwelijks minder.

Figuur 2 Feitelijke en gecorrigeerde tweejarige recidive ex-gedetineerden en ex-JJI-pupillen

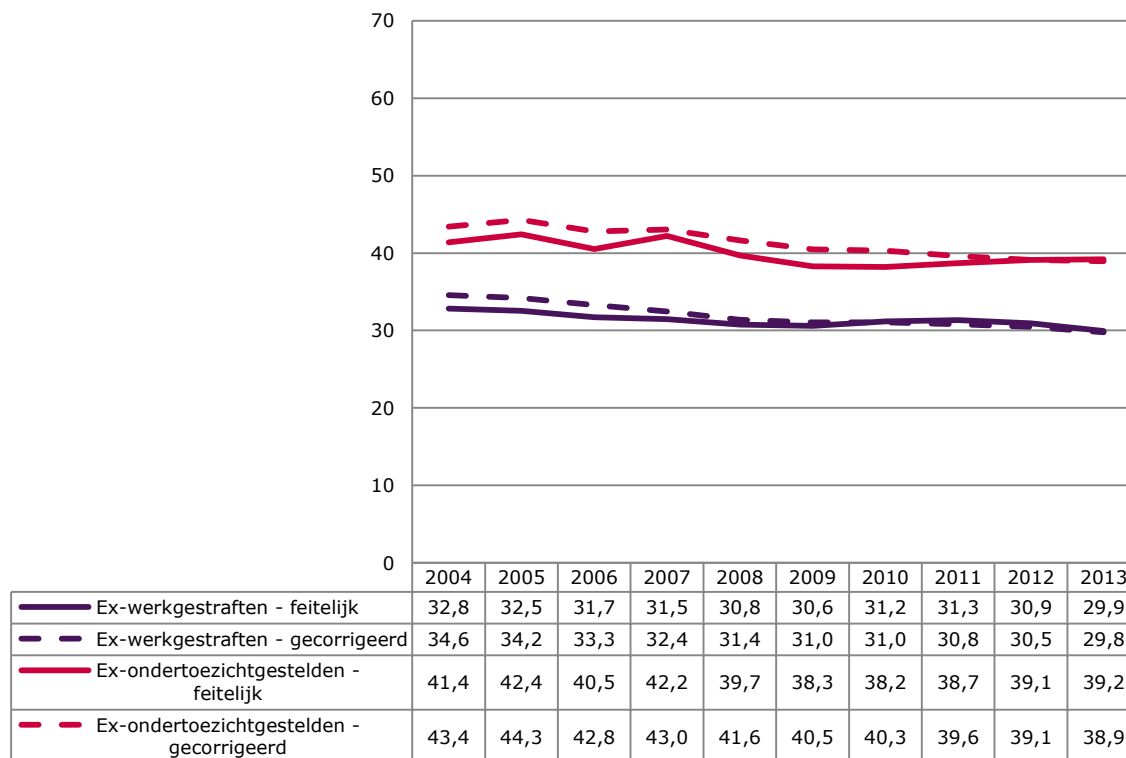

Ex-reclassenten

Ten slotte wordt in figuur 3 de feitelijke en gecorrigeerde recidive getoond van personen die voor een werkstraf of een toezicht met de reclassering in aanraking zijn gekomen. Wat als eerste opvalt, is dat de recidive onder diegenen die voor een toezicht met de reclassering in aanraking kwamen hoger ligt dan onder de personen die een werkstraf hebben uitgevoerd onder de supervisie van de reclassering. Zo recidiveert 29,9% van degenen die in 2013 een werkstraf hebben uitgevoerd en 39,2% van degenen van wie het reclasseringstoezicht in 2013 is afgelopen. Dit verschil is te verklaren, doordat de onder-toezichtgestelden een zwaarder risicoprofiel hebben dan ex-werkgestraften (zie bijlage 5 en 6).

De verschillen in recidive tussen de ex-werkgestraften en de ex-ondertoezichtgestelden blijven over de hele periode ongeveer gelijk. De ontwikkeling van de recidive onder deze beide reclasseringsgroepen loopt grotendeels parallel. Voor beide groepen geldt dat de gecorrigeerde recidive over de periode 2004 tot en met 2013 redelijk gelijkmatig daalt. Voor de ex-werkgestraften is er sprake van een daling van 34,6% naar 29,8% (zie figuur 3); een relatieve daling van 14% (zie tabel 2). De gecorrigeerde recidive van degenen die onder toezicht stonden van de reclassering is in dezelfde periode afgenomen van 43,4% naar 38,9% (zie figuur 3); een relatieve afname van 10% (zie tabel 2).

Figuur 3 Feitelijke en gecorrigeerde tweejarige recidive ex-reclassenten

Tot slot

Uit dit onderzoek blijkt dat de recidive van verschillende dadergroepen uitgestroomd of bestraft in de periode 2004 tot en met 2013 gedaald is. Echter, wat opvalt, is dat er onder volwassen en jeugdige daders na een lange periode van daling van de recidive nu een hoger percentage recidiveert. De vraag is of dit een eenmalige opleving is, of dat deze stijging zich verder voort zal zetten.

Een patroon binnen de recidivecijfers die bij alle onderzochte dadergroepen is waar te nemen, is dat de sterkste daling plaats heeft gevonden in de eerste jaren van de onderzoeksperiode: van 2004 tot en met 2008/2009. De periode daarna daalt de recidive nog maar zeer licht. Onder ex-JJI-pupillen wordt de kleinste daling van de recidive waargenomen. De recidive gecorrigeerd voor verschillen in achtergrondkenmerken neemt met 5% af in de periode van 2004 tot en met 2013. Aan de andere kant is het aantal jeugdige daders en het aantal ex-JJI-pupillen wel sterk afgenomen in de onderzoeksperiode. Van 2004 naar 2013 is het aantal jeugdige daders ongeveer gehalveerd. Dit komt overeen met de sterke daling van de geregistreerde jeugdcriminaliteit (Van der

Laan & Goudriaan, 2016). Een vraag voor toekomstig onderzoek is waarom de recidive van minderjarige daders niet dezelfde sterke daling laat zien als de geregistreerde jeugdcriminaliteit onder minderjarigen.

Tot slot is het de vraag hoe de geconstateerde daling te verklaren is. Is deze daling toe te schrijven aan de inzet van beleidsmaatregelen of spelen er andere verklaringen een rol? Uit eerder onderzoek bleek dat het aannemelijk is dat de implementatie van dadergerichte maatregelen een rol heeft gespeeld bij de daling van recidive (Wartna et al., 2014). Echter, uit dit onderzoek bleek ook dat de daling van de recidive niet toe te schrijven is aan één factor. Er spelen meerdere ontwikkelingen een rol bij de daling. Dit komt overeen met onderzoek naar verklaringen voor de daling van de (jeugd)criminaliteit. Uit deze onderzoeken komen ontwikkelingen op meerdere gebieden naar voren die een rol spelen bij de daling van de criminaliteit. Dan gaat het bijvoorbeeld om toegenomen beveiliging van privé-eigendom (bijvoorbeeld huizen en auto's) (Farrell, Tilley & Tseloni, 2014), toegenomen en meer gerichte politie-inzet (Van der Laan & Weijters,

2015; Roeder, Eisen & Bowling, 2015; Zimring, 2007) en een afname van het aantal voortijdig schoolverlaters (Van der Laan & Weijters, 2015).

Literatuur

- Boonmann C., Wartna, B.S.J., Bregman, I.M., Schapers, C.E., & Beijersbergen, K.A. (2015). *Recidive na forensische zorg: Een eerste stap in de ontwikkeling van een recidivemonitor voor de sector Forensische Zorg*. Den Haag: WODC. Cahier 2015-3.
- Brooks, C.A., & Bailar, B.A. (1978). *An error profile: Employment as measured by the current population study*. Washington, DC: US Department of commerce, US Government Printing Office. Statistical policy working paper 3.
- Buuren, S. van, Boshuizen, C., & Knook, L. (1999). Multiple imputation of missing blood pressure covariates in survival analysis. *Statistics in Medicine*, 18, 681-694.
- Farrell, G., Tilley, N., & Tseloni, A. (2014). Why the crime drop? In M. Tonry (red.), *Crime and justice*, vol. 43 (pp. 421-490). Chicago: University of Chicago press.
- Homburg, G., Mack, A., Timmermans, M., & Witvliet, M. (2017). *De implementatie van beleid gericht op recidivereductie: Een actualisatie van het deelonderzoek 'Verklaringen daling recidive'*. Amsterdam: Regioplan.
- Kalidien, S.N. (2017). *Criminaliteit en rechtshandhaving: Ontwikkelingen en samenhangen*. Den Haag: WODC/CBS/Raad voor de Rechtspraak. Cahier 2017-12.
- Laan, A.M. van der, & Goudriaan, H. (2016). *Monitor Jeugdcriminaliteit: Ontwikkelingen in de jeugd-criminaliteit 1997 tot en met 2015*. Den Haag: WODC/CBS. Cahier 2016-1.
- Laan, A.M. van der, & Weijters, G. (2015). Daling in de geregistreerde jeugdcriminaliteit: Enkele mogelijke verklaringen. *Tijdschrift voor Criminologie*, 57, 203-228.
- Roeder, O., Eisen, L.-B., & Bowling, J. (2015). *What caused the crime decline?* New York: Brennan Centre for Justice.
- Royston, P. (2001). Flexible alternatives to the Cox-model, and more. *The Stata Journal*, 1, 1-28.
- Wartna, B.S.J. (2009). *In de oude fout: Over het meten van recidive en het vaststellen van het succes van strafrechtelijke interventies*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Wartna, B.S.J., Blom, M., & Tollenaar, N. (2011). *De WODC-recidivemonitor: 4^e herziene versie*. Den Haag: WODC. Memorandum 2011-3.
- Wartna, B.S.J. & Tollenaar, N. (2006). *Recidive 1997-2003: Ontwikkelingen in het niveau van de strafrechtelijke recidive van jeugdige en volwassen daders*. Den Haag: WODC. Factsheet 2006-5.
- Wartna, B.S.J., Tollenaar, N., Verweij, S., Alberda, D.L., & Essers, A.A.M. (2016). *Recidivebericht 2015: Landelijke cijfers over de terugval van justitiabelen bestraft in de periode 2002-2012*. Den Haag: WODC. Factsheet 2016-1.
- Wartna, B.S.J., Tollenaar, N., Verweij, S., Timmermans, M., Witvliet, M., & Homburg, G.H.J. (2015). *Terugval in recidive. Exploratie van de daling in de recidivecijfers van jeugdigen en ex-gedeteneerden bestraft in de periode 2002-2010*. Den Haag: WODC/Regioplan. Cahier 2014-16.
- Zimring, F. E. (2007). *The great American crime decline*. Oxford: Oxford University Press..

Bijlage 1 Achtergronden van volwassen daders met een strafzaak; naar jaar van afdoening*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	168.462	169.128	171.384	162.502	155.712	159.379	133.497	134.744	139.200	132.880
Sekse										
Man	85,3	84,9	84,5	84,1	83,7	83,9	83,1	82,5	82,5	81,6
Vrouw	14,6	15,0	15,4	15,8	16,2	16,0	16,8	17,5	17,4	18,4
Leeftijd										
12-17 jaar	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0
18-24 jaar	25,9	25,9	26,3	27,5	28,1	28,3	28,6	28,1	27,8	27,0
25-29 jaar	14,0	13,8	13,9	13,9	14,0	14,5	14,7	14,6	15,1	15,4
30-39 jaar	27,1	26,2	25,4	24,1	23,5	23,0	22,3	22,0	21,6	22,0
40-49 jaar	18,5	19,1	19,2	19,2	19,3	19,0	18,8	19,2	19,1	19,1
50 jaar of ouder	13,8	14,3	14,6	14,8	14,8	14,8	15,1	15,7	16,0	16,2
Geboorteland										
Nederland	68,1	69,5	70,3	71,2	70,6	70,4	69,6	69,5	69,7	68,8
Marokko	3,5	3,4	3,1	2,8	2,9	2,9	2,9	2,7	2,5	2,6
Nederlandse Antillen/Aruba	3,4	3,1	2,8	2,7	2,8	2,9	3,0	2,9	3,1	3,3
Suriname	4,6	4,6	4,4	3,8	3,9	3,9	3,9	3,7	3,5	3,5
Turkije	3,0	2,9	2,8	2,7	2,6	2,6	2,5	2,4	2,3	2,1
Overige westers	9,0	8,6	8,7	8,9	9,1	9,3	10,0	10,3	10,8	11,3
Overige niet-westers	7,7	7,3	7,1	7,1	7,2	7,3	7,3	7,7	7,3	7,3
Type delict										
Openbare orde**	13,9	14,3	14,7	15,3	16,3	15,0	15,5	16,2	17,3	16,4
Vermogen zonder geweld	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9	0,8
Vermogen met geweld	1,5	1,4	1,2	1,2	1,2	1,1	1,3	1,3	1,4	1,3
Geweld	23,5	23,0	23,1	22,6	23,7	22,4	25,2	27,0	27,0	29,1
Zeden	10,2	10,3	10,2	10,8	11,3	9,8	9,9	9,7	9,5	8,9
Drugs	7,7	7,0	7,0	6,6	7,0	6,1	6,2	6,1	6,6	6,9
Verkeer WVV94	29,8	30,5	30,4	30,9	28,0	34,0	29,0	27,1	27,3	26,7
Overig	12,0	11,9	11,5	10,8	10,9	9,8	10,5	10,9	9,5	9,1
Soort afdoening										
Vrijheidsstraf <=6 mnd	8,5	7,9	7,1	7,0	7,1	6,5	7,2	7,1	7,2	8,2
Vrijheidsstraf > 6 mnd	3,8	3,5	3,1	3,0	3,0	2,7	3,1	3,0	2,8	2,5
Werkstraf	15,8	17,6	18,6	19,1	20,2	19,3	19,9	18,9	19,1	19,3
Leerstraf	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1
Voorw. vrijheidsstraf	3,2	2,9	2,5	2,3	2,2	2,0	2,1	2,0	2,0	2,6
Geldstraf	58,6	58,3	58,4	58,9	56,9	59,1	57,2	55,8	52,4	49,6
Beleidssepot	5,9	5,3	4,7	4,7	5,2	5,7	6,2	10,1	13,2	13,4
Strafrechtelijk verleden										
0 eerdere contacten	40,4	39,3	39,4	39,9	39,4	38,2	37,6	38,1	37,3	36,1
1-2 eerdere contacten	26,0	26,7	26,7	26,2	25,8	26,6	25,7	25,4	25,3	25,1
3-4 eerdere contacten	10,8	11,2	11,2	11,2	11,3	11,8	11,7	11,5	12,0	12,1
5-10 eerdere contacten	12,1	12,3	12,5	12,5	12,9	13,2	13,9	13,9	14,1	14,7
11-19 eerdere contacten	5,3	5,4	5,4	5,3	5,6	5,5	6,0	6,0	6,1	6,5
20 of meer eerdere contacten	5,3	5,2	4,9	4,8	5,0	4,8	5,1	5,2	5,2	5,5
Leeftijd 1e strafzaak										
12-17 jaar	20,5	21,1	21,4	21,6	22,5	22,8	24,2	24,3	24,7	25,6
18-24 jaar	33,0	33,0	33,0	33,6	33,4	33,9	33,2	32,9	32,9	32,4
25-29 jaar	12,5	12,4	12,2	11,7	11,7	11,7	11,5	11,4	11,3	11,5
30-39 jaar	17,0	16,4	16,1	15,4	15,1	14,8	14,3	13,9	13,6	13,7
40-49 jaar	9,3	9,3	9,5	9,5	9,5	9,2	9,0	9,3	9,2	8,9
50 jaar of ouder	7,2	7,3	7,4	7,7	7,5	7,3	7,5	8,0	8,0	7,7

In verband met missende waarden, tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

* Bij meer dan één strafzaak binnen één jaar, is de eerste als uitgangspunt gekozen.

** Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.

Bijlage 2 Achtergronden van jeugdige daders met een strafzaak; naar jaar van afdoening*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	23.080	23.912	24.219	25.134	24.625	21.560	18.242	16.086	14.880	10.748
Sekse										
Man	83,2	82,6	82,1	81,3	81,1	81,1	81,5	81,0	80,9	82,4
Vrouw	16,8	17,4	17,9	18,7	18,9	18,9	18,4	18,9	19,1	17,5
Leeftijd										
12 jaar	3,0	2,8	2,9	3,0	2,9	2,6	2,2	2,1	2,0	2,0
13 jaar	7,9	8,4	8,2	8,2	8,1	7,4	6,9	6,5	7,1	6,2
14 jaar	14,2	15,0	15,0	14,6	14,9	14,3	13,3	12,9	13,1	12,2
15 jaar	19,8	19,8	20,0	20,4	19,7	19,3	19,1	19,0	18,9	18,4
16 jaar	23,4	23,6	24,1	24,4	23,8	24,4	24,8	24,5	24,6	25,0
17 jaar	31,6	30,3	29,7	29,3	30,6	32,0	33,6	34,9	34,2	36,1
Geboorteland										
Nederland	82,7	84,2	85,1	86,8	87,1	87,5	87,3	87,0	87,1	86,0
Marokko	2,1	1,8	1,6	1,2	1,0	0,9	1,0	0,9	0,9	1,1
Nederlandse Antillen/Aruba	2,3	2,4	1,9	1,7	1,8	1,6	1,8	1,8	1,8	2,1
Suriname	1,2	1,0	1,2	1,0	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	0,9
Turkije	1,0	0,9	0,9	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,4
Overige westers	3,9	3,8	3,6	3,3	3,3	3,5	3,6	3,9	4,1	4,3
Overige niet-westers	6,7	5,9	5,5	5,2	5,1	5,0	4,8	5,0	4,7	5,1
Type delict										
Openbare orde**	29,1	29,2	29,3	30,0	30,2	26,3	23,8	21,7	22,4	21,3
Vermogen zonder geweld	35,7	33,9	34,4	32,4	32,1	33,9	34,1	34,2	32,8	32,6
Vermogen met geweld	5,3	4,9	4,4	4,3	3,6	3,6	4,5	5,4	6,5	7,9
Geweld	15,8	17,0	17,1	17,1	18,2	17,8	18,1	19,5	21,2	21,6
Zeden	2,0	2,1	1,7	1,5	1,3	1,1	1,1	1,2	1,1	1,4
Drugs	1,8	2,0	1,8	1,9	1,5	1,7	1,4	2,0	2,2	2,2
Verkeer WVV94	3,4	3,4	3,6	4,2	4,5	6,0	5,9	5,4	4,9	4,5
Overig	7,0	7,4	7,7	8,5	8,6	9,4	10,7	10,5	8,8	8,2
Soort afdoening										
Vrijheidsstraf <=6 mnd	6,1	6,5	5,8	5,4	4,6	4,3	4,7	5,0	5,1	5,7
Vrijheidsstraf > 6 mnd	0,8	0,8	0,6	0,5	0,5	0,4	0,6	0,7	0,6	0,7
Werkstraf	55,6	56,4	58,1	60,0	61,8	63,6	63,2	61,6	56,9	58,0
Leerstraf	12,1	12,2	12,6	10,8	9,9	8,1	6,7	6,3	6,5	6,2
Voorw. vrijheidsstraf	3,4	2,6	1,9	1,6	1,4	1,1	0,9	0,8	0,8	1,0
Geldstraf	9,5	9,5	10,1	10,8	10,3	10,8	11,8	11,5	8,0	8,0
Beleidssepot	8,8	7,7	6,7	7,0	7,5	7,1	7,1	9,3	17,2	15,4
Strafrechtelijk verleden										
0 eerdere contacten	71,4	70,6	68,6	68,1	67,2	66,3	65,7	66,4	67,1	62,9
1-2 eerdere contacten	22,2	22,9	24,5	24,5	24,9	25,2	25,2	24,9	24,4	27,1
3-4 eerdere contacten	4,3	4,5	4,9	5,1	5,3	5,6	6,0	5,8	5,6	6,5
5-10 eerdere contacten	1,9	1,9	2,0	2,3	2,5	2,7	3,0	2,7	2,8	3,4
11 of meer eerdere contacten	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Leeftijd 1e strafzaak										
12 jaar	5,8	5,6	6,0	6,4	6,5	6,5	6,5	6,5	6,3	6,4
13 jaar	13,0	13,8	14,0	14,2	14,3	14,3	14,0	13,4	14,0	13,9
14 jaar	19,1	19,5	19,9	19,7	20,4	20,5	19,5	19,7	19,3	19,0
15 jaar	21,2	21,6	21,4	21,3	20,8	20,4	20,3	19,9	20,3	20,7
16 jaar	20,1	19,9	20,1	20,2	19,2	19,0	19,6	19,5	19,4	19,3
17 jaar	20,6	19,4	18,6	18,1	18,7	19,2	20,0	21,0	20,5	20,5

In verband met missende waarden, tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

* Bij meer dan één strafzaak binnen één jaar, is de eerste als uitgangspunt gekozen.

** Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.

Bijlage 3 Achtergronden van volwassen gedetineerden; naar jaar van uitstroom*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	28.360	35.728	35.714	34.040	32.192	30.910	30.649	31.261	30.152	31.168
Sekse										
Man	89,9	91,6	91,1	91,4	91,0	91,5	91,6	91,3	91,7	91,4
Vrouw	10,1	8,4	8,9	8,6	9,0	8,5	8,4	8,7	8,3	8,6
Leeftijd bij uitstroom										
tot 20 jaar	4,9	4,3	4,6	5,1	4,8	5,1	5,1	5,1	4,7	3,9
20-24 jaar	18,2	18,0	17,7	18,2	18,1	18,6	19,0	18,9	18,6	18,3
25-29 jaar	16,3	16,0	15,8	16,1	16,4	16,9	17,0	16,6	17,1	17,6
30-39 jaar	33,4	31,9	31,0	29,1	29,1	27,9	27,1	26,8	26,5	26,2
40-49 jaar	19,7	21,2	21,4	21,8	21,6	21,4	21,1	21,4	21,4	21,5
50+	7,4	8,5	9,4	9,6	10,0	10,0	10,7	11,2	11,8	12,4
Geboorteland										
Nederland	53,7	56,7	58,7	57,8	58,3	59,0	58,4	58,8	58,8	59,1
Marokko	6,9	6,8	6,3	6,1	5,7	5,2	5,1	4,7	4,8	4,3
Nederlandse Antillen/Aruba	9,4	8,0	7,2	6,7	6,8	6,8	6,6	6,7	7,0	7,4
Suriname	8,6	8,6	8,0	7,6	7,3	6,8	6,6	6,2	5,7	5,2
Turkije	3,2	3,3	3,2	3,1	2,8	2,7	2,6	2,5	2,5	2,1
Overige westers	7,8	7,3	7,5	8,6	8,7	9,6	10,4	10,9	10,8	11,6
Overige niet-westers	9,8	8,9	8,6	9,6	9,6	8,9	9,0	8,8	8,7	8,5
Type delict										
Openbare orde**	6,6	7,3	7,1	7,3	7,2	7,0	6,9	6,2	6,1	5,7
Vermogen zonder geweld	34,1	32,8	30,2	28,5	29,1	29,1	29,5	29,5	30,0	29,4
Vermogen met geweld	10,4	8,3	7,5	7,0	6,8	6,8	6,7	7,4	7,4	7,0
Geweld	13,9	15,4	15,6	15,5	15,8	15,4	15,3	15,0	13,8	12,6
Zeden	2,6	2,0	2,1	2,1	1,9	1,5	1,7	1,6	1,4	1,4
Drugs	16,7	12,9	12,1	11,6	11,2	10,7	10,7	9,8	9,7	9,0
Verkeer WVV94 (incl. overtredingen)	7,2	10,1	12,0	12,5	13,0	13,2	13,1	11,3	9,8	7,3
Overig (incl. overtredingen)	3,3	4,8	5,7	6,5	6,5	6,4	6,7	6,1	5,8	5,2
Onbekend/geen strafzaak	5,1	6,3	8,0	8,9	8,5	9,8	9,5	13,1	16,0	22,3
Strafrechtelijk verleden										
0 eerdere contacten	15,1	12,1	12,0	12,6	12,6	12,7	13,3	13,2	12,6	12,6
1-2 eerdere contacten	17,6	17,7	17,8	17,6	16,8	16,8	16,5	16,8	16,3	16,8
3-4 eerdere contacten	12,1	13,3	13,2	13,4	13,2	13,1	13,4	13,5	13,3	13,4
5-10 eerdere contacten	20,8	23,2	23,6	23,5	24,1	24,4	24,2	24,5	25,0	25,1
11-19 eerdere contacten	14,0	14,4	14,7	14,5	15,2	15,3	15,5	15,5	15,8	15,7
20 of meer eerdere contacten	20,5	19,4	18,7	18,3	18,2	17,7	17,2	16,5	17,0	16,3
Leeftijd 1e strafzaak										
12-17 jaar	38,5	39,5	40,0	40,6	41,0	42,0	42,4	42,7	42,9	42,9
18-24 jaar	32,0	32,2	31,3	30,7	30,4	30,4	29,9	29,3	29,5	29,1
25-29 jaar	11,3	11,0	10,9	10,9	10,5	10,2	10,0	10,0	9,7	10,2
30-39 jaar	12,0	11,5	11,6	11,6	11,6	10,6	11,0	11,2	11,2	10,6
40-49 jaar	4,2	4,1	4,2	4,5	4,6	4,6	4,5	4,5	4,5	4,7
50 jaar of ouder	1,6	1,4	1,7	1,6	1,7	1,9	1,9	2,1	2,0	2,2
Verblijfsduur										
tot 1 maand	32,8	38,8	44,3	46,9	47,6	49,6	49,6	50,3	51,4	54,3
1 tot 3 maanden	25,3	25,7	23,7	22,5	22,9	22,5	22,0	21,4	20,2	20,1
3 tot 6 maanden	17,8	15,3	13,8	13,0	12,9	12,2	12,5	12,7	12,6	11,1
6 maanden tot 1 jaar	15,2	12,9	10,9	10,3	9,3	8,1	8,1	7,9	7,9	6,9
1 jaar of meer	8,9	7,4	7,3	7,3	7,3	7,6	7,7	7,7	7,9	7,6

In verband met missende waarden, tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

* Bij meer dan één detentie binnen één jaar, is de eerste als uitgangspunt gekozen.

** Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.

Bijlage 4 Achtergronden van pupillen van justitiële jeugdinrichtingen; naar jaar van uitstroom*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	2.772	2.886	2.723	2.533	2.130	1.997	2.024	1.764	1.567	1.189
Sekse										
Man	92,6	93,7	93,1	92,0	91,9	92,5	93,9	94,4	95,5	94,6
Vrouw	7,4	6,3	6,9	8,0	8,1	7,5	6,1	5,6	4,5	5,4
Leeftijd bij uitstroom										
15 jaar of jonger	28,9	29,2	27,8	29,9	26,2	23,2	18,0	20,2	20,2	17,0
16 tot 18 jaar	50,6	52,0	51,9	52,5	52,3	55,8	59,3	57,5	57,8	55,7
18 jaar of ouder	20,5	18,8	20,4	17,6	21,4	20,9	22,6	22,3	21,9	27,1
Geboorteland										
Nederland	72,7	75,3	75,1	78,7	79,7	79,4	77,2	80,5	80,6	79,3
Marokko	5,1	4,3	4,8	3,2	2,4	2,3	2,7	2,0	2,0	3,2
Nederlandse Antillen/Aruba	4,6	4,4	3,8	3,4	3,8	3,0	4,1	3,2	3,2	2,9
Suriname	2,9	2,5	2,5	1,9	2,1	2,1	1,3	1,4	0,8	1,2
Turkije	1,2	1,2	1,5	0,9	0,7	1,0	1,1	1,0	0,9	1,0
Overige westerse landen	4,4	4,0	3,7	3,8	4,2	4,7	5,1	4,5	4,0	5,6
Overige niet-westerse landen	9,0	8,4	8,6	8,1	7,0	7,5	8,4	7,4	8,5	6,8
Herkomst										
Nederland	39,6	39,8	40,9	45,5	42,1	42,1	40,3	40,2	34,2	44,3
Marokko	21,0	19,6	20,5	18,2	19,8	18,8	19,3	19,1	20,2	17,2
Nederlandse Antillen/Aruba	6,3	6,3	5,9	5,4	7,1	6,2	6,7	5,8	6,1	5,5
Suriname	9,8	8,9	8,7	8,3	7,9	8,6	7,1	8,4	7,1	5,0
Turkije	5,6	6,5	6,8	5,8	6,0	5,9	7,7	7,1	8,5	6,6
Overige westerse landen	7,0	7,3	6,4	6,0	7,0	7,8	7,6	7,4	7,3	7,4
Overige niet-westerse landen	10,6	11,3	10,2	10,1	10,0	10,6	11,4	11,8	15,0	12,6
Type delict										
Openbare orde**	11,4	13,7	12,8	12,7	12,7	11,5	10,9	8,4	9,4	8,2
Vermogen zonder geweld	28,7	28,7	30,9	31,0	29,6	27,5	26,6	24,5	26,1	24,1
Vermogen met geweld	30,8	29,5	29,0	27,0	28,3	29,7	34,0	37,2	40,8	39,7
Geweld	12,2	13,1	12,4	14,8	14,6	13,5	13,5	15,9	11,3	14,5
Zeden	5,5	4,2	4,6	3,4	4,1	3,5	4,2	3,7	3,1	2,9
Overig (incl. overtredingen)	4,7	4,2	3,9	6,1	5,3	7,0	6,5	6,3	7,5	6,8
Onbekend	6,7	6,8	6,3	4,9	5,4	7,3	4,2	3,9	1,9	3,8
Strafrechtelijk verleden										
0 eerdere contacten	35,3	32,8	28,4	28,2	26,0	26,2	27,6	27,7	27,1	25,7
1-2 eerdere contacten	36,0	35,5	35,4	35,4	35,8	33,5	32,8	33,2	34,7	31,9
3-4 eerdere contacten	16,1	17,2	20,7	20,1	20,6	22,2	20,5	21,1	19,8	21,4
5-10 eerdere contacten	11,6	13,1	14,2	15,1	16,4	16,7	17,9	16,4	17,2	18,8
11 of meer eerdere contacten	1,1	1,4	1,2	1,1	1,2	1,4	1,3	1,6	1,1	2,3
Leeftijd 1e strafzaak										
15 jaar of jonger	69,3	70,7	70,8	74,5	75,8	73,7	71,6	70,3	72,7	72,3
16 tot 18 jaar	27,0	26,5	25,9	23,1	21,5	23,2	24,5	26,3	24,6	23,5
18 jaar of ouder	3,7	2,7	3,3	2,4	2,6	3,0	3,7	3,3	2,7	3,9
Verblijfsduur										
1 tot 14 dagen	25,7	28,3	30,4	30,6	31,1	32,7	33,0	32,9	29,9	31,3
14 t/m 30 dagen	14,5	14,5	13,5	15,2	14,4	12,8	13,4	13,2	14,5	12,3
31 t/m 60 dagen	19,0	19,4	19,5	18,9	17,7	19,6	19,2	17,5	18,6	19,9
61 dagen t/m 3 maanden	11,2	10,0	9,8	9,5	7,7	9,8	8,6	9,1	10,5	7,8
3 t/m 6 maanden	16,4	16,0	12,2	13,9	12,4	12,1	11,8	12,6	12,1	12,7
6 t/m 12 maanden	6,5	5,9	6,3	4,9	5,6	4,0	5,2	5,8	6,3	6,2
vanaf 12 maanden	6,6	5,9	8,3	7,0	11,2	9,1	8,9	8,9	8,2	9,8
Verblijfstitel										
Voorlopige hechtenis	68,4	69,4	70,5	68,9	69,4	69,4	69,0	70,9	71,5	68,0
Jeugd detentie	26,1	25,6	23,7	25,4	20,2	22,5	22,9	22,0	22,1	24,6
Strafrechtelijke maatregel	5,4	5,0	5,8	5,7	10,3	8,1	8,1	7,1	6,3	7,1

In verband met missende waarden, tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

* Bij meer dan één verblijf binnen één jaar, is het eerste als uitgangspunt gekozen.

** Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten

Bijlage 5 Achtergronden van ex-werkgestraften; naar jaar van uitstroom*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	26.594	30.680	33.145	33.237	32.430	32.235	29.704	26.764	27.923	28.554
Sekse										
Man	84,9	84,6	84,9	85,0	85,2	85,7	85,3	85,4	84,7	84,2
Vrouw	15,1	15,4	15,1	15,0	14,8	14,3	14,7	14,5	15,3	15,8
Leeftijd bij uitstroom										
tot 20 jaar	5,6	5,9	5,2	5,2	5,0	4,8	4,2	4,1	3,8	3,5
20-24 jaar	20,9	21,1	21,3	21,6	22,1	21,9	22,2	22,1	22,2	22,3
25-29 jaar	14,9	14,5	14,8	14,7	14,9	15,4	16,2	16,3	16,6	16,7
30-39 jaar	28,2	27,9	26,3	26,3	24,9	25,0	24,4	23,5	23,1	23,0
40-49 jaar	19,3	19,5	20,4	20,3	20,6	20,8	20,7	21,0	20,6	20,5
50 jaar of ouder	11,0	11,2	12,0	11,9	12,3	12,1	12,1	12,7	13,3	13,8
Geboorteland										
Nederland	73,1	73,4	74,1	74,3	75,2	75,6	74,6	74,4	75,0	74,7
Marokko	4,1	4,1	3,9	3,7	3,5	3,2	3,5	3,5	3,1	3,1
Nederlandse Antillen/Aruba	4,2	4,1	3,9	3,7	3,7	3,9	4,1	4,3	4,1	4,3
Suriname	5,1	4,9	5,0	5,0	4,7	4,3	4,5	4,5	4,2	4,4
Turkije	3,4	3,3	3,4	3,5	3,3	3,1	3,0	3,0	2,8	2,7
Overige westers	4,2	4,2	4,0	4,1	4,2	4,2	4,3	4,3	4,5	4,6
Overige niet-westers	5,8	5,9	5,6	5,6	5,5	5,7	6,0	5,9	6,2	6,1
Type delict										
Openbare orde**	10,4	11,5	11,7	11,9	12,3	12,4	11,6	10,7	11,0	10,5
Vermogen zonder geweld	35,0	33,6	33,2	33,5	32,7	30,8	31,5	31,3	32,3	31,6
Vermogen met geweld	2,1	2,1	1,9	1,8	1,9	1,7	1,7	1,7	1,7	1,4
Geweld	19,2	19,5	20,5	21,6	23,3	24,7	24,9	24,3	23,5	21,7
Zeden	2,2	1,9	2,2	2,0	1,8	1,6	1,7	1,7	1,5	1,2
Drugs	11,3	11,3	11,6	11,0	9,7	9,0	8,4	8,0	8,1	8,1
Verkeer WVV94 (incl. overtredingen)	13,2	13,7	13,5	13,7	13,6	14,8	14,8	14,8	13,8	14,2
Overig (incl. overtredingen)	4,6	4,8	4,2	3,7	3,9	4,4	4,3	5,0	4,9	5,0
Onbekend	1,8	1,6	1,1	0,9	0,7	0,8	1,1	2,5	3,2	6,4
Strafrechtelijk verleden										
0 eerdere contacten	24,1	24,2	22,7	22,1	21,2	19,5	18,5	17,5	17,6	17,3
1-2 eerdere contacten	26,5	26,4	27,1	26,2	25,1	25,2	24,3	23,5	23,9	24,3
3-4 eerdere contacten	15,0	14,8	15,0	15,1	15,2	15,7	15,8	16,0	15,8	15,9
5-10 eerdere contacten	19,0	19,6	19,8	20,6	21,5	22,0	22,9	23,4	22,8	23,1
11-19 eerdere contacten	8,8	8,6	8,6	9,1	9,5	10,0	10,7	11,4	11,2	10,8
20 of meer eerdere contacten	6,6	6,4	6,8	6,9	7,5	7,6	7,9	8,3	8,7	8,7
Leeftijd 1e strafzaak										
12-17 jaar	29,9	30,0	30,7	32,1	32,8	34,5	35,5	36,8	37,5	36,9
18-24 jaar	34,1	34,6	33,8	33,7	33,9	33,7	33,3	32,7	32,2	32,8
25-29 jaar	11,7	11,0	11,0	10,7	10,3	9,9	9,9	9,8	9,7	9,6
30-39 jaar	13,2	13,6	13,2	12,7	12,1	11,6	11,3	10,5	10,2	10,3
40-49 jaar	6,8	6,5	6,8	6,7	6,6	6,5	6,1	6,2	6,1	6,1
50 jaar of ouder	4,1	4,2	4,2	3,9	4,1	3,7	3,4	3,5	3,9	3,7

In verband met missende waarden, tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

* Bij meer dan een reclasseringscontact binnen één jaar, is de eerste als uitgangspunt gekozen.

** Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.

Bijlage 6 Achtergronden van ex-ondertoezichtgestelden; naar jaar van uitstroom*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	6.236	7.234	8.709	9.108	9.835	10.445	10.405	10.444	11.152	11.437
Sekse										
Man	90,1	90,7	90,4	91,0	90,5	90,1	89,3	90,1	90,9	90,7
Vrouw	9,9	9,3	9,6	9,0	9,5	9,9	10,7	9,9	9,1	9,3
Leeftijd bij uitstroom										
tot 20 jaar	6,2	6,0	5,3	5,3	4,6	4,5	4,2	3,4	3,0	2,8
20-24 jaar	21,6	21,9	21,6	20,8	20,8	21,0	21,0	21,6	21,1	20,6
25-29 jaar	15,0	14,8	14,6	15,2	14,3	14,4	15,0	15,3	15,1	16,3
30-39 jaar	28,3	28,5	28,1	27,9	26,2	26,3	25,4	24,4	24,9	24,6
40-49 jaar	19,2	19,1	20,2	20,6	22,1	22,0	22,2	22,7	22,9	22,2
50 jaar of ouder	9,7	9,8	10,1	10,2	11,9	11,8	11,8	12,4	12,7	13,2
Geboorteland										
Nederland	72,8	72,3	72,1	71,9	73,0	73,3	73,1	72,5	72,6	72,2
Marokko	4,2	4,2	4,4	5,0	4,2	4,1	4,2	4,0	4,5	3,9
Nederlandse Antillen/Aruba	5,9	5,6	5,2	5,1	4,9	5,0	4,8	5,1	5,0	5,8
Suriname	6,0	6,5	6,3	6,3	5,9	5,6	5,6	5,8	5,6	5,5
Turkije	2,8	3,0	3,0	2,8	2,9	2,6	2,5	2,4	2,5	2,2
Overige westers	3,7	3,8	3,7	3,8	3,5	3,5	4,0	3,9	3,8	4,0
Overige niet-westers	4,7	4,5	5,3	5,1	5,4	5,8	5,7	6,3	5,9	6,3
Type delict										
Openbare orde**	6,7	6,4	6,4	6,7	7,3	7,3	7,4	7,9	7,9	7,2
Vermogen zonder geweld	20,9	20,5	20,4	22,0	21,3	20,5	21,7	22,8	22,2	22,9
Vermogen met geweld	11,0	9,0	8,9	8,7	7,7	7,6	8,0	8,2	9,5	10,7
Geweld	24,0	27,9	31,3	34,0	36,2	38,5	40,7	40,3	37,3	36,8
Zeden	8,8	7,3	6,8	6,4	6,4	5,9	5,6	4,7	4,6	5,3
Drugs	6,3	6,4	6,0	6,0	6,1	5,7	6,9	6,9	6,5	6,1
Verkeer WVV94 (incl. overtredingen)	2,1	1,7	1,8	1,6	1,8	1,3	1,2	1,1	0,9	0,8
Overig (incl. overtredingen)	0,6	0,9	1,0	1,2	1,1	1,2	1,3	1,6	1,5	1,6
Onbekend	19,6	19,7	17,4	13,5	12,1	12,0	7,2	6,5	9,6	8,6
Strafrechtelijk verleden										
0 eerdere contacten	14,1	12,8	13,9	12,8	14,1	13,4	13,8	12,3	11,1	10,4
1-2 eerdere contacten	23,6	23,0	22,8	21,0	20,8	20,6	20,3	18,9	17,9	17,9
3-4 eerdere contacten	14,2	15,3	14,9	13,8	15,0	14,4	14,4	14,5	13,7	14,4
5-10 eerdere contacten	21,9	22,5	22,7	23,7	23,3	24,0	23,7	24,7	24,4	25,6
11-19 eerdere contacten	12,0	12,6	11,6	13,0	11,3	12,8	13,0	13,8	16,0	15,2
20 of meer eerdere contacten	14,2	13,7	14,1	15,7	15,6	14,8	14,8	15,8	16,8	16,6
Leeftijd 1e strafzaak										
12-17 jaar	39,9	40,6	40,3	43,0	42,0	42,8	43,5	45,2	46,7	47,3
18-24 jaar	30,9	31,3	31,0	29,5	28,8	28,3	28,6	28,7	28,1	28,3
25-29 jaar	9,2	9,2	9,1	8,5	8,7	8,7	8,4	7,4	7,9	7,3
30-39 jaar	10,6	10,3	10,6	10,2	10,5	10,3	10,0	9,5	8,4	8,7
40-49 jaar	5,3	5,4	5,8	5,4	6,0	6,3	6,1	5,5	5,0	4,8
50 jaar of ouder	3,7	3,0	3,0	3,0	3,8	3,4	3,1	3,2	3,3	3,1

In verband met missende waarden, tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

* Bij meer dan een reclasseringscontact binnen één jaar, is de eerste als uitgangspunt gekozen.

** Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.

Deze reeks omvat korte verslagen van onderzoek dat door of in opdracht van het WODC is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud het standpunt van de Minister van Justitie en Veiligheid weergeeft.

Alle rapporten van het WODC zijn gratis te downloaden van www.wodc.nl.

Via deze site kan toegang worden verkregen tot [REPRIS](#), een webapplicatie waarmee selecties kunnen worden gemaakt uit het cijfermateriaal van de Recidivemonitor. [REPRIS](#) bevat statistieken over de vaste groepen die worden gevolgd (jeugdige en volwassen daders met een strafzaak, ex-gedetineerden, ex-pupillen van justitiële inrichtingen, ex-reclassenten en ex-terbeschikkinggestelden) en over dadergroepen waarvan de strafrechtelijke recidive incidenteel werd gemeten. Een uitdraai uit [REPRIS](#) gaat gepaard met een toelichting, maar het gebruik van de cijfers vindt plaats buiten verantwoordelijkheid van het WODC.